

Tr n Ng c Châu và tác ph m. Tr n Ng c Châu (th 3 t ph i) và phu nhân mang hoa c v àng VN
/ L i nói đ u:

Ngày Th Hai 2 tháng 3 năm 1970, Trung tá Tri u Kh c Hu nh Chánh th m ch t a Toà án l u đ ng M t tr n vùng III Chi n thu t khai m c phiên tòa t i tr s H i quân Công x ng đ x Dân bi u Tr n Ng c Châu, TTK H vi n VNCH b áp gi i ngay t i H vi n; sau m y ngày x , ông Tr n Ng c Châu b k t án 10 năm tù kh sai, t ch biên tài s n, không bi t x v i t i danh: " Ti p xúc v i thành ph n nguy hi m cho qu c gia".

Gi ch ng báo cũ, v án - phiên tòa x "b cáo" Tr n Ng c Châu h i đ các đ i u ki n "n ào, náo nhi t, h p đ n" tiêu bi u cho b m t sinh ho t chính tr Sài Gòn loan t i trên trang nh t các t báo l n Sài Gòn; nh ng đ i u đáng đ ý t i là v án l i vang đ i nh h ng sâu t i hành pháp, l p pháp Hoa K và qu c t , lý do vì b cáo v n nguyên là t nh tr ng hai l n t nh Ki n Hòa, nguyên th tr ng thành ph Đà N ng (thành ph l n th nhì sau Sài Gòn), đ ng kim T ng th ký H Ngh Vi n VNCH, lý do "th m kín n ng ký" bên c nh, mi ng đ i th ng cho r ng Tr n Ng c Châu là "X a", là liên l c viên quá nhi u v i CIA, v i tình báo B c Vi t, xuyên qua các ho t Đ ng bình đ nh nông thôn, chính tr , quân s , m ng l i gián đ i p, m ng l i i ph n gián, th m chí vi ph m quá sâu vào nh ng toan tính chi n l c c a nh ng cái đ u đ y tham v ng trong cu c chi n Vi t Nam-Đông Đ ng; ngoài ra ng i đ c còn nhìn th y hình nh c a m t tòa án quân s m t tr n có m t không hai "x" v tình t dân t c, x v tình đ i đ i anh em ru t th t, x v s l nh lòng ác đ c c a m t gia đình th ng l u trí th c VN tiêu bi u, s ng cao trên n c thang xã h i đ c trang b đ y đ vũ khí hai bên chi n tuy n B c-Nam. * Xem b n ch p m t s báo chí Sài Gòn cũ tr c 1975)

Nhà báo Elizabeth Pond, thiêng trú tởi Sài Gòn quởng năm 1969-1970, theo dõi sát nút vụ án; vụ i chi c xe nh, bà không tở nan m t đ a đi m nào, chi ti t nào ghi nh n vào s tay đ vi t "The Chau Trial". Tác ph m t li u này mang l i vinh quang cho Pond, gi i th ng báo chí c a The Alicia Patterson Foundation. Sách n m trong th vi n Qu c h i Hoa k v i mã s ISBN: 978-0-9797069- 7-4.

Hoa k , d ch gi Thanh Nguy n và Hoàng Ng c Trác (b n c a ông Tr. N. Châu) đã chuy n sang Vi t ng t nguyên tác g m 3 ph n: The Chau Trial I: Prologue; The Chau Trial II: Denoucement; The Chau Trial III: Aftermath. Vietbook USA xu t b n tháng 3, 2009. Cu n sách ra đ i năm 2009 vào lúc "b cáo" Tr n Ng c Châu đã 86 tu i hi n đ ng s ng êm đ m t i nam California, Vietbook USA hi u đnh và xu t b n, nh m t món quà quý giá dành cho "b cáo". Sách h i đ s đòi h i c a tính nghiêm túc, vu t kh i tính khô khan c a s ki n, khi n ng i đ c ph i đ c m t h i t đ u đ n cu i.

II/ Vào đ :

M t s nh n xét cho r ng:

- Vụ x án Dân bi u Tr n Ng c Châu do T ng th ng Nguy n văn Thi u "bà trò";
- Vụ x án Dân bi u Châu là vụ án có tính ch t đ c bi t chính tr ;
- Vụ x án Dân bi u Châu vì Châu liên quan đ n ng i ngo i qu c (tình báo CIA);
- Vụ x án Dân bi u Châu vì t i "ph m pháp b t qu tang liên l c v i tình báo gián đ p CS";
- Vụ x án Dân bi u Châu vì đã "liên hi p v i các phe nhóm thân c ng mà ông Châu cho là không CS";

- Việt xấp xỉ án Châu vì Châu "cần gan đóng vai trò trung gian, khi xấp xỉ ng số kêu gọi đi thi thi gia "ba) phe tham chiến (Sài Gòn, Hà Nội và Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam) mà không cần có sự hi vọng của người Mỹ" * (tr. 31), và vì Châu (ngây thơ hay giả ngây giả mù "phản ứng" tay trên Bảng Viết để "đón" MTGPMN với VNCH) - Châu là người tình cảm ruột thịt tìm hiểu qua Hội Nữ Việt để người Mỹ có chủ đề ý tưởng phái đoàn dân biểu miền Nam đi Hà Nội..., họ có thể một cuộc gặp gỡ tại Paris. ** (tr. 109 & 180) - Trữ Ngộ Chiên, anh ruột Châu từng kêu lên "Châu là một chính khách trí trá".

- Một số nhóm xét khác đề nghị trên lập trường "Mưu tìm giải pháp chấm dứt chiến tranh qua con đường hòa bình, đặc biệt, trung lập". Nhóm này không bên cạnh Châu.

- Một nhóm khác cho rằng quan điểm giải quyết cuộc chiến Việt Nam của Dân biểu Châu khác biệt với quan điểm của TT Thiệu đề nghị quy định "đúng vào lúc chính quyền Nixon đang dò dẫm tìm cho ra một chính sách riêng để với với Việt Nam" (tr. 31+32).

- Trong bối cảnh chính trị đề nghị sau cái "đa nguyên hèn nhép" như vậy, có những nhân vật, đoàn thể trong "Lực lượng Liên minh Dân tộc, Dân chủ và Hòa bình tiêu biểu là Trường Đình Thọ-Lâm Văn Tấn", và cái gọi là "Lực lượng thế ba" bao gồm nhiều trí thức sa lông Sài Gòn, gần gũi người trẻ và trên các tờ báo thiên tả, kêu gọi thả hòa giải cùng với nhiều luận điệu khác, mà đi với ông Thiệu thì "vừa nghe ra có hơi hòng liên hiệp vừa nghe ý là nhảm nhí để ông Thiệu u."

- Liệu có luận cứ nào xét vừa có hơi hòng đã nghi, vừa có vẻ thông thạo về chính trường miền Nam cho rằng lập trường của ông Châu lúc đó "chính qua cũng chỉ là những luận điệu thăm dò của ông Thiệu và người Mỹ hoặc của riêng người Mỹ háa mù tung ra ..." (tr. 32).

1/ Nhìn về truyền thống gia đình của Trữ Ngộ Châu, Châu sinh trưởng và học tập văn hóa từ một gia đình Khống Mạnh có máu chính trị. Bao nhiêu năm xa cách cho đến khi gặp nhau trong một hoàn cảnh trái khu vực (đây là một gia đình VN tiêu biểu do chiến tranh gây ra mà người ngoại quốc ít khi hiểu nên), hai anh em thế hệ tranh luận để đi chiến chính trị, cùng chiến đấu bết mềo với chủ nghĩa chủ nghĩa mềo, cùng khai thác ý tưởng tin tức lẫn nhau, cùng mưu mô tay nhau, đặc biệt nhất là phía Châu, đi vào thế chính quyền, cầm quyền, trong lúc người anh ruột của mình hoạt động bí mật nhiều hiểm họa vây quanh, Châu không thể bị việc khai thác ngu ngốc tình báo chiến lược của Hội Nữ - đi biểu cho lập trường chính trị MTGPMNVN và Hà Nội; thì Hội Nữ, Châu bị c thang tham vọng leo lên hàng chính khách trên sân khấu chính trị thế giới của Sài Gòn, thì Hội Nữ, Châu giao du mật thiết với các trùm "Xưa", thậm chí, Châu còn mưu mô đi xa hơn

nhà, từng bu c l n sân T ng th ng Thi u đ n m c Bunker ph i báo cáo: "Tôi cho r ng ông Thi u đã có v m t ăn hai thua v i v ông Châu". Châu qu n th o v i Thi u đ chu n b s c n ng chính tr h u nh m vào gh lnh đ o VNCH sau này, khi M đang làm m i cách rút quân an toàn danh d ra kh i vũng l y mi n Nam.

Châu th a bi t r ng, đ ng gi a áp su t chính tr , Châu m c nhiên ch p nh n t b th đ ch. Châu th a bi t các đ i th , s "m n dao chém th t đánh ng m đ n đ c sau l ng Châu", cu i cùng thì b n bè c a Châu, sau khi la toáng lên r i cũng đành h m h c xanh m t tr c cái trò "bày ra trò" đ a Châu, Hi n, S c, và các trùm c m tình báo c a MTGPMNVN-Hà N i vào r . T ng th ng Thi u đã ra tay m t đ n r t chính xác khi đ m ngay huy t H Vi n, cái lò t p trung đa nguyên h n t p.

2/ Sau cùng, cu i năm 1969 đ u năm 1970, b c ngo t c a chi n tranh, các phe tham chi n Vi t Nam (tác gi Elizabeth Pond v n ch a xác đ nh rõ các phe tham chi n là 4 phe; theo ý tôi: "b n" phe tham chi n là M (và các đ ng minh ăn theo), VNCH, MTGPMN và B c Vi t), cùng b t đ n xanh b t giam và x hai anh em Tr n Ng c Châu-Tr n Ng c Hi n, khai t đ ng dây tình báo chi n l c c a M t Tr n GPMNVN-Hà N i, chính Hà N i đã khai t Tr n Ng c Hi n. Th c còn có ông trùm nào b h t thêm trong đ ng dây gián đ i p, ph n gián đ i p này không? Thành qu cu i đ i c a nh ng đ i p viên này ra sao? Tác g a cu n sách, phiên tòa và ông Châu không nói nhi u t i các n s tình báo đ c bi t nh T Hi p, Ba Căn, anh Toàn và...)

3/ Qua v án, sách đã mô t , ta có th đ nh l ng r ng, b n bên M -HàN i-MTGPMN-Sàgon đã s đ ng nhân v t chính tr Châu "nh trùng" ph i tr nên m t "đ i t ng sang sông sáng giá nh t", m t "hi m h a chính tr khôn l ng nh t trên bàn c Vi t Nam c n ph i khóa mi ng l i."

Nh ng xét cho k , b n án 10 năm kh sai đ i v i Tr n Ng c Châu và 4 năm tù đ i v i Tr n Ng c Hi n có khi l i là b n án c u m ng Châu và Hi n, đó là tính ch t nhân b n c a ch đ chính tr Sài gòn và M v n còn yêu chu ng nhân tài dành cho ng i yêu n c chân chính. Cu i trào c a cu c chi n, áp l c c a quân gi i phóng và quân B c Vi t đ n ng lên ch đ Sài gòn, và khi ch đ chính tr c a Thi u ngày càng lung lay, Thi u ra l nh th Châu ra t nhà tù Chí Hòa (đ c c nhà riêng nh ng b qu n ch nghiêm ng t), b n án c a tòa án l u đ ng m t tr n tr thành b n án đ nh m nh khi đ nh m nh phũ phàng b r i Châu lang thang trên b sông Sài gòn ngày 30 tháng T 1975, Châu u t c và buông xuôi theo đ nh m nh vào tù trong các tr i tù c i t o kh sai c a CS.(4)

III/ Trích đ n:

Trang 33, Elizabeth Pond viết:

- "Bị cầm chung của toàn cục là việc Mỹ rút quân. Đây là trọng tâm của sự kiện chính trị. Việc rút quân đó như hình ảnh chính trị tại VN ra sao còn là vấn đề thời gian. Việc Mỹ cầm hoàn toàn rút quân trước cuối năm 1969 cũng qua ch là do sự trì trệ của lịch sử". (1)

- "Do đó tình hình sẽ có thể thúc đẩy ông Thiệu phải mở rộng các cơ cấu chính trị của chế độ mình về cánh tay... thì ông Thiệu lại càng thêm gia hàng ngũ các phe nhóm cánh tay, các ngành công giáo giáo dân miền Bắc và quân đội, thay vì nhích lại gần các phần tử mồm miệng hèn. Rõ ràng là ông ta sẽ mở rộng việc Hoa Kỳ rút quân sẽ làm suy yếu cái thế của ông ta, bởi vì cái thế đó rõ ràng là do sự ủng hộ của ngành Miền mà có."

Trang 36 & 37, Elizabeth Pond viết:

- "Ngoài ra ông Thiệu cũng nghi ngờ các ngành Miền... viên Tổng giám đốc Cảnh sát Quốc gia của ông Kỳ cũng vẫn tin cáo là ngành Miền đã cấu kết với Cộng sản để đứng lên với Tổng Mậu Thân. (2)

- Ủy viên Công tác (tr. 159): "Ông nói rằng ông đã thuyết trình ba tiếng đồng hồ cho ngành Hoa Kỳ về việc tiền liệu cuộc tấn công tấn công vào dịp Tết, thế thì sao ông lại không báo cho chính phủ Việt Nam biết về kết quả buổi thuyết trình?"

- Châu: "Không phải vì biết trước cuộc vận động tấn công vào dịp Tết mà tôi đã có buổi thuyết trình đó." (3)

- Rồi cuối cùng, sau tất cả những thất bại về quân sự mà lực lượng Cộng sản phải gánh chịu trong trận tấn công tấn công 1968, có một đội kiện chính trị nổi bật. Đó là: trận Tết Mậu Thân 1968 đã khiến Tổng thống Johnson và công luận Miền cho rằng không thể tiếp tục chiến đấu ở Việt Nam, mà đã đến lúc phải đàm phán tìm giải pháp để Hoa Kỳ rút quân. Đó chính là khúc quanh của cuộc chiến, vào một thời điểm không thể quay lại. Sau cùng, quan niệm của Tổng thống Văn Tiến Dũng ít ra cũng có một điểm đúng. Đó là: dịp tan ý chí chiến đấu của đội ngũ thì đội ngũ sẽ phải ngừng lại thì những thuyết.

Trang 58: Elizabeth Pond viết:

- John Paul Van đã ra đi tra đi tra trở lại tại tiểu ban Ngoại giao Thủ tướng Việt Nam trong lần gặp gỡ ông ta đã thông báo cho ông Khiêm biết về mặt tiếp xúc giữa ông Châu và Washington "theo

tiếng chi tiết" - tức là về việc ông Châu đã thông báo cho người Mỹ biết về các cuộc tiếp xúc giữa ông ta với ông Hồ...

Trang 180 & 186, Elizabeth Pond viết:

- Hồ nói: "Chú à, chú có thể sẽ tìm ra một số hòa giải giữa Việt và người Việt hay không? Ý kiến của tôi là tôi chú mà ra hay là của một lực lượng nào khác? "Đúng ng sẽ đồng nghĩa là tôi nên thăm dò coi xem Mặt trận và miền Bắc có đồng ý với một cuộc gặp gỡ như vậy hay không nhé trong tháng Tám hay tháng Năm-1969, khi mà đồng ng sẽ sẽ đi Paris... Tôi nhận ra họ đã đó mà họ không nêu lên cái ý sau đây: đây là quan điểm thực sự và tâm huyết của chú hay là một đòn chính trị hoặc kẻ hoặc của CIA?"

- Đồng ng tôi và tôi phản ứng của miền Bắc và của MTGPMNVN đều luôn luôn phù hợp với nhau."

- "Giữa pháp đồng duy nhất là phải thành tâm tìm ra một giải pháp thực tế với MTGPMNVN... bằng cách thông ng thuyết thực tế với MTGPMNVN, sẽ muốn gì thì chúng ta cũng phải đi đến chỗ đó... "Bắc Việt chia thành hai miền Bắc và Nam"

- "Sau đó, tôi ra Mặt trận cũng có thể đồng c coi như là một chính đồng. Có thể sẽ đưa Hồ pháp đồng cho phe thiêu sự (MT) có thể có một số gì.... Nhưng ngay bây giờ mà nói ra điểu đó hay tuyên bố như thế thì sẽ bị người ta đồng ch." "

- "Ông Châu đã rất dễ làm thích thú sau khi Nixon thông c..."

- "Tôi đã khai rằng ông Châu là một chính khách nhiệt tình, đo lường,... và thế ra tôi cũng không biết rõ là ông Châu mưu toan chuyện gì?"

- "Làm chính trị có nghĩa là phải biết thế cân bằng thế sự giữa các lực lượng..."

Trang 233 Điện văn ngày 27-2-1970 của Bunker viết:

- "Tôi đã nói rằng tôi dễ làm ng nhiên, và Washington cũng vậy về việc người ta tôi tôi của

Nguyễn Cao Thắng cho rằng Hoa Kỳ đã toa p với Việt Cộng để cho xảy ra vụ Tội Mưu Thân nhân d b d n đ n chính phủ liên hiệp."

- "... Việc ông Trùng Ngục Châu rêu rao rằng ông ta đã báo động cho Hoa Kỳ về vụ Tội, và như vậy là gây phiến toái cho cả Hoa Kỳ và Việt Nam."

- "Ai cũng biết rằng ông Châu đã tìm hết cách để kéo Hoa Kỳ vào vụ án ông ta. Và bây giờ thì tòa án đã sa bẫy vào ông ta.... Nhưng bây giờ thì ông ta lại đổ c động lên như là một nhân vật quốc tế..."

- TNS Fulbright viết: "Tôi chưa bao giờ nói Châu là CIA, Châu chỉ làm việc một thời tại CIA".

IV/ Hậu quả :

Trang 224, Elizabeth Pond viết:

- "Về phía Hoa Kỳ thì điểu u ý hàm ý là ông Thiệu có thể n đ nh đ tình hình cho Hoa Kỳ rút khỏi cuộc chiến, t đ ng t nh ông K đã t m n đ nh tình hình cho Mỹ nh y vào cuộc.

- Từ 1972 về sau, tôi chỉ đ i tình hình chính trị s suy đ i với nh p đ nhanh mà khó l đ ng. Và tôi chỉ đ i MTGP - với c s cán b duy nh t có k lu t và tr i r ãng toàn qu c, s có th khai thác đ đ c s suy đ i chính trị này. Con đ đ ng đ n t i s kh ãng ch c a M t tr n - và B c Vi t đ mi n Nam không nh t thi t ph i qua m t cu c t n công quân s ." (5)

V/ Kết quả :

- 30 tháng T, 1975.

VI/ Bài học:

Tóm tắt sơ yếu trích trên, suy nghĩ mĩ lệ của cuộc đời hoạt động chính trị của Dân biểu VNCH Tròn Ngòc Châu, từ những sâu thẳm của nhà tình báo chiến lược miền Nam Tròn Ngòc Hiên và bàn cãi chính trị của "bên phe tham chiến", chúng ta có thể rút ra được bài học nào và sơ học như thế nào đó :

- Hiểu về bối cảnh chính trị hiện nay gói trong tam giác Hoa Kỳ, CSVN và Cộng đồng Việt Nam hiện nay?

- Bài học thực tiễn về lý luận; ví dụ như tìm kiếm ra một giả thuyết chính trị :

* Qua môi giới hoặc thông qua các tổ chức phi chính phủ hoạt động xã hội, con đường hòa giải dân tộc là sự chấp nhận sự cam kết quy định và tiến tới của đường CSVN để đi lấy việc tiến tới bên Hiên pháp luật trong đó có đi kèm công nhận đường CSVN (mà không cần gì thì lo ngại ra ngoài vòng pháp luật như Liên xô) và công nhận các đường chính trị để lập được hoạt động công khai."

* "Đề xuất quốc kỳ và quốc ca được trưng bày ở dân ý - biểu quyết của toàn thể dân tộc Việt Nam hiện nay - quốc gia."

- Bài học thực tiễn hai về sinh hoạt chính trị; ví dụ như nêu "bên" sự đóng một vai trò khi có Quốc hội mới và có Chính phủ Liên đường phái.

- Bài học thực tiễn ba là kinh nghiệm của những cuộc đời và những công việc trong chiến tranh, trong hòa bình.

- Bài học thực tiễn về kinh nghiệm để xây dựng những công việc đời và những công việc đi đôi với biện pháp dân chủ hóa kinh tế và văn hóa Tây phương nhà cam kết quy định và gia tăng ý nghĩa thực tiễn.

- Bài học thực tiễn năm về đạo đức chính trị.

- Bài häc thä sáu vä tinh thän trách nhiäm thiäng liäng cäa ngä i Viät Nam yäu nä c trong ngoäi nä c.

VII/ Kết luận:

Sau cùng, trong hàng trăm trang sä kiän miäu tä "Vấn án Truân Ngoc Châu" và phä läc, tôi đäc biät cäm nhän hai bän tä khai cäa Truân Ngoc Châu và Truân Ngoc Hiän, bän báo cáo cäa Đäi sä Bunker, thä TNS Fulbright, chäng Đäi diän Phäng hoàng... và ngay cä tâm tä cät läi cäa ngä i viät cuän sách.

Biät bao nhiêu trang giäy viät vä "sä thäm bäi" - "sä hy sinh cho lý täng tä do", chú ý vào các biên khäo cäa tác gäa Mä, không đä bào chäa vä chính sách đäa quân đi tham chiän ä Viät Nam mà cao đäm là quyät đänh däi bom Bäc Viät cäa TT Johnson đã räi vào cái bäy chính trä cäa Hà Näi giäng ra, đä cuäi cùng Hà Näi ngä i hàng ngang nói chuyän vä Mä bàn häi nghä Paris, thäm chí Lê Đäc Thä cũng không thäm cái bäng Nobel Hoà bình hảo.

Sä thät trän cäa Mä tä trong đäy lòng ngä i Mä đän näi mät sä ngä i cä bào chäa cho bän phän công dân cäa hä đäi vä i quäc gia, nguä biän vä cái gäi là phong trào phän chiän, bäo biän vä cuäc chiän ý thäc hä mà không thä thäu suät täm nhìn vä đäc tính chäng ngoä i nhân và khä năng dung hóa cäa dân täc Viät Nam.

Bây giä, tôi có thä mäng täng ra cái miän đät ngä tä quäc tä räi vào đäng thä i đäm phä i dành đät cho các "anh hai cäng quäc" thä säc; có anh muän chäng minh räng tôi không phä i là đäi quân lê däng mà là đäi quân bách chiän bách thäng và tôi sä đäy cho Đäi n biên phä biät thä nào là lä đä! Và sä thä là nhä thä nào thì ai cũng biät räi! Lä i có anh lä n giäng muän đäy cho Viät Nam mät bài häc đä cuäi cùng anh phä i bä xác tä i mät trän Viät bäc mäy chäc ngàn quân.

Bây giä thì tôi đã thäy bài häc thäu tâm can vä hàng triäu thân phän Viät Nam näm xuäng có cä mäu mäc cäa mät anh quäc gia läu vong và mät anh cäng sän lä i thä i hay mät anh thät thä i thät chí.

Bây giờ, tôi có thể mô tả những gì xảy ra khi mà chúng ta nhìn thẳng vào mắt nhau, tôi không đi tìm lỗi nhau, chiêm nghiệm lỗi quá khứ để không phải làm những bài giảng dòng trong dòng sông dòng m./

Lý Ki&n Trú&c, Văn Hóa Magazine

Chú thích:

(1) Thế nào là vấn đề thời gian? Thời gian đến với Thiệu u và chế độ Thiệu u, với MTGPMN hay đến với thái độ của Hà Nội? Thế nào là do sự trì trệ của lịch sử? Bởi chế độ chính quyền ở Đông Nam Á Châu hầu như chỉ tranh luận lúc đó ra sao với sự tính toán của M& đang mưu nhìn về lịch sử của Trung cộng? Lập trình của MTGPMNVN và Bộ Chỉ huy là một. Những quy tắc của Bộ chính trị đảng CSVN đưa ra một tiêu chuẩn cùng là giới phóng toàn bộ miền Nam tiến tới thẳng lối hoàn toàn. "Miền Nam trong trái tim tôi - thơ Hồ Chí Minh".

(2) Tròn tiếng công kích Thuật Mậu Thân 1968, gần như toàn bộ sinh lực của MTGPMN bị tiêu diệt; Ai mưu tiêu diệt sinh lực này? Cũng như Chi&n dịch Lam sơn 719 Hồ Lào 1972, sinh lực của lịch sử những ngày trước bị đổ vỡ coi là chiến chính như của VNCH bị tấn công, những người như tôi vấn đề tâm lý đến với quân đội; Ai mưu tiêu diệt sinh lực này?

(3) Châu đã từng tham luận thuyết trình và báo cáo mối liên hệ của Châu với Hi&n cho người Mỹ như sau. John Paul Vann khi đến với Ủy ban Ngoại giao Quốc hội Hoa Kỳ đã nói rằng "Các cuộc liên hệ của ông Châu với anh mình đưa đến các người Mỹ để nghĩ ý và tiếp đó đưa báo cáo để cho chính phủ VN từ năm 1965" (tr. 314).

(4) Châu ở tù trong Chí Hòa chung phòng với Luật sư Nguyễn Long, Cố vấn Hu&nh Văn Tr&ng, Chủ tịch sinh viên VN Hu&nh Tôn M&n. Tròn Ngoc Hi&n tù riêng cách ly. Sau khi Hi&p đến Paris "bôn" bên ký kết vào tháng Giêng, 1973, trong các đợt trao trả tù binh, Châu, Tr&ng, M&m, Long và Hi&n bị đưa lên trại tù Su&i Máu Tam Hi&p để chờ đợi được thả lên Lịch Ninh trại với miền Bắc. Châu cũng quy tắc không lên trại thả, trại người bạn tù binh Bộ Chỉ huy không nhận Châu và nói rằng Châu không phải là người của ông ta, Châu không có trong danh sách. Đây là kẻ của Thiệu u. Cùng phải trả Châu từ Su&i Máu về để khám Chí Hòa. Tháng 6, 7, 1974, Châu được thả do vợ nhà quân chức. Nhà tình báo Tròn Ngoc Hi&n sau đó về "quê" hầu như, sau 1975 có gặp lại Châu vài lần trước khi Châu viết biên. Phần nào, Hi&n đã chuyển hóa từ tiếng

và bác thang danh váng chính trá cho Châu.

(5) Thát là sai lầm quan tráng khi phán xét vá chá tráng cáa Hà Nội, đác “Nhìn lái vai trò cáa Hồ Chí Minh và Võ Nguyên Giáp trong cuộc Táng tán công Tát Mậu Thân.”